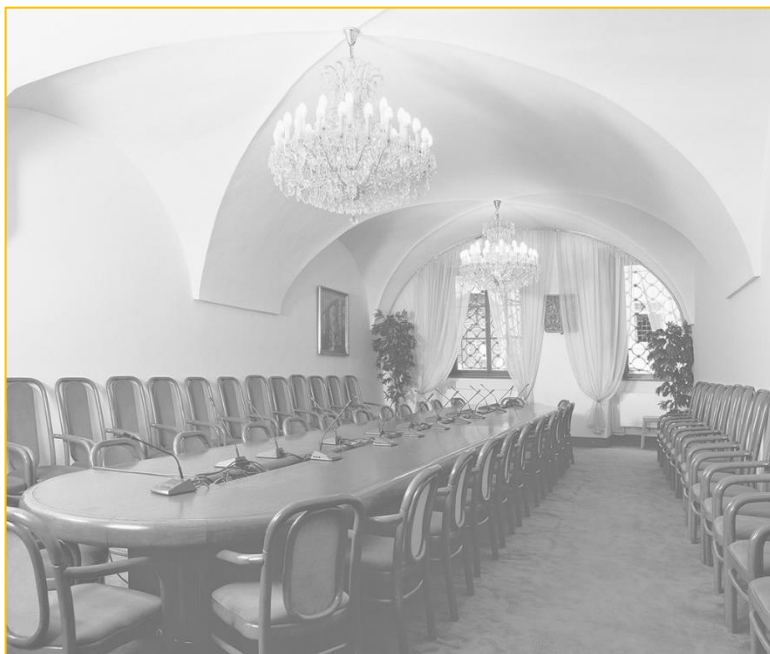

Zrušení autorských poplatků v případech, kdy zpřístupňování chráněných děl nemá hospodářský význam

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu
na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000
Sb., o právu autorském, o právech souvisejících
s právem autorským a o změně některých zákonů
(autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
(sněmovní tisk 400) s právem EU

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: STANOVISKA
Název: Zrušení autorských poplatků v případech, kdy zpřístupňování chráněných děl nemá hospodářský význam	Typ řady: online
Autor: Nezkusilová, D.	URL: http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=4
Číslo: Stanovisko č. 0400	První vydání řady: říjen 1998
Datum: březen 2019	Frekvence vydání řady: nepravidelná
	Zaměření: stanoviska kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU
	Jazyk: CZ
Klíčová slova:	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny,
Autorské poplatky; Hospodářský význam; Sdělování veřejnosti	Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

**Oddělení
všeobecných
studií**

STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	

**Oddělení pro
evropské
záležitosti**

STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
---	--	---	--	---

**Oddělení
komunikace
a vzdělávání**

INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů
---	---	--	---	---

Informační podklad ke kompatibilitě návrhu na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, (sněmovní tisk 400) s právem EU

Úvod:

Návrhem zákona se ruší povinnost placení autorských poplatků v případech, kdy zpřístupňování chráněných děl prostřednictvím rozhlasového nebo televizního vysílání v provozovnách nemá hospodářský význam.

Stanovisko PI:

Návrh zákona obsahuje problematiku, na níž se vztahuje sekundární právo EU. Konkrétně se jedná o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (dále také jen „směrnice 2001/29/ES“), již bylo na úrovni EU částečně harmonizováno autorské právo. Ve vztahu k problematice upravené v návrhu zákona je dále relevantní také směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (dále také jen „směrnice 2006/115/ES“).

Z hlediska hodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem EU je zásadní především výklad pojmu „sdělování veřejnosti“ obsaženého jednak v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, jednak v čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115/ES. Žádná z uvedených směrnic neobsahuje přesnou definici tohoto pojmu.

Podle čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES by autoři měli mít výlučné právo udělit svolení ke sdělení svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí, nebo naopak tento způsob sdělení jejich děl veřejnosti zakázat. Ustanovení čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES tedy autorům zaručuje právo rozhodnout o tom, zda může být jejich dílo sdělováno veřejnosti či nikoli.

Z bodu 23 úvodních ustanovení směrnice 2001/29/ES lze dovodit, že pojem sdělování veřejnosti by měl být vykládán v širokém smyslu jako veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Právo na sdělování díla veřejnosti by přitom mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Bod 10 úvodních ustanovení směrnice 2001/29/ES pak uvádí, že mají-li autoři nebo výkonní umělci pokračovat ve své tvůrčí a umělecké činnosti, musí dostat za užití svého díla přiměřenou odměnu, stejně jako výrobci, mají-li tuto činnost financovat.

Na základě čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115/ES je výkonným umělcům a výrobcům zvukových záznamů zaručeno právo na spravedlivou odměnu za užití jejich zvukového záznamu vydaného k obchodním účelům nebo rozmnoženiny takového zvukového záznamu k bezdrátovému vysílání nebo jakémukoliv jinému sdělování veřejnosti. Z právních předpisů EU lze tedy dovodit, že dochází-li ke sdělování díla veřejnosti, musí nositelé autorských práv a práv souvisejících s právem autorským za tento způsob užití díla získat spravedlivou odměnu. V tomto směru je tedy důležité posouzení významu pojmu „sdělování veřejnosti“. Výkladem tohoto pojmu se již opakovaně zabýval SDEU ve své rozhodovací činnosti.

V Rozsudku ze dne 7. prosince 2006, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE), C-306/05, SDEU např. rozhodl, že vlastník hotelového zařízení provádí „sdělování veřejnosti“, umožní-li svým klientům přístup k vysílaným dílům prostřednictvím televizních přijímačů tím, že při plné znalosti věci šíří do hotelových pokojů přijímaný signál přenášející chráněná díla. Zprostředkování přístupu k dílu vysílanému rozhlasem či televizí provozovatelem hotelového zařízení pro jeho hosty musí být podle SDEU považováno za poskytnutí dodatečné služby s cílem dosažení určitého prospěchu v rozsahu, v němž nabídka této služby ovlivňuje úroveň jeho zařízení, a tím i cenu pokojů. Pokud se jedná o hospodářský význam sdělování veřejnosti, SDEU k tomu uvedl, že není důležité, že jedinými adresáty rozhlasového nebo televizního vysílání jsou hoteloví hosté a že tito hosté, vzati odděleně, mají pro samotné hotelové zařízení pouze omezený hospodářský význam.¹

V Rozsudku ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, pak SDEU řešil mimo jiné otázku, zda pojem „sdělování veřejnosti“ musí být ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice o autorském právu vykládán tak, že zahrnuje i zprostředkování děl vysílaných rozhlasem či televizí, prostřednictvím televizní obrazovky a reproduktorů, zákazníkům přítomným v restauračním zařízení. SDEU v této věci uvedl, že vlastník restauračního zařízení, který prostřednictvím televizní obrazovky a reproduktorů vědomě zprostředkovává přítomným zákazníkům díla vysílaná rozhlasem či televizí, provádí sdělování veřejnosti.² **Ve vztahu k hospodářskému významu sdělování veřejnosti v restauračním zařízení zde SDEU došel k závěru, že jeho výdělečná povaha není irelevantní.**³ Provozovatel restauračního zařízení přenáší díla vysílaná rozhlasem či televizí za účelem ovlivnění návštěvnosti tohoto zařízení a potažmo i jeho hospodářských výsledků, z čehož vyplývá, že jeho činnost má podle názoru SDEU výdělečnou povahu.

Od tohoto přístupu se SDEU následně nepatrně odchýlil ve svém **Rozsudku ze dne 15. března 2012, SCF, C-135/10**, v němž došel k závěru, že pacienti ordinace zubního lékaře nemohou být považováni obecně za „veřejnost“, neboť se obvykle jedná o skupinu osob, jejíž složení je převážně stabilní a jiné osoby, které do této skupiny osob nespádají, nemají k péči zubního lékaře přístup. SDEU v tomto rozsudku rovněž uvedl, že pacienti zubního lékaře tvoří pouze malý či dokonce nevýznamný počet osob a omezený počet osob může být také současně přítomen v ordinaci zubního lékaře. SDEU v této věci tedy uzavřel, že pojem „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 8 odst. 2 směrnice 92/100 (nyní směrnice 2006/115/ES) musí být vykládán v tom smyslu, že se nevztahuje na bezplatné šíření zvukových záznamů v ordinaci zubního lékaře pro pacienty nezávisle na jejich vůli v rámci výkonu svobodného povolání. Takové šíření zvukových záznamů tudíž podle SDEU nezakládá právo výrobců zvukových záznamů na odměnu. Z tohoto rozsudku SDEU také vyplývá, že k posouzení pojmu „sdělování veřejnosti“ by mělo být přistupováno individuálně při zvážení situace konkrétního uživatele zvukových záznamů, jakož i veškerých osob, jimž tento uživatel chráněné zvukové záznamy sděluje. SDEU zde tedy došel k závěru, že se vůbec

¹ Rozsudek ze dne 7. prosince 2006, Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE), C-306/05, bod 39, dostupný na: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=704FB2034A25ED507099FE4DF5E5ECFD?text=&docid=66355&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3041660>

² Např. Rozsudek SDEU ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, bod 196 a 207.

³ V Rozsudku ze dne 4. října 2011, Football Association Premier League a další, C-403/08 a C-429/08, bod 204.

nejedná o „sdělování veřejnosti“, a proto nemusel být posuzován hospodářský význam této činnosti pro případné určení výše odměny nositelů práv.

Z Rozsudku SDEU ze dne 7. března 2013, ITV Broadcasting a další, C-607/11⁴, pak vyplývá, že výdělečná povaha není pro kvalifikaci šíření chráněného díla jako „sdělování veřejnosti“ rozhodná. SDEU v této záležitosti konkrétně posuzoval otázku, zda je sdělováním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES další přenos děl zahrnutých v pozemním televizním vysílání, který provádí subjekt odlišný od původního poskytovatele vysílání přes internetový streaming v situaci, kdy se předplatitelé tohoto streamingu nacházejí v oblasti, v níž by dané pozemní televizní vysílání jinak mohli legálně přijímat na svém televizním přijímači. Ve věci posouzení kritéria hospodářského významu zde SDEU rozhodl, že pro kvalifikaci tohoto dalšího přenosu (internetového streamingu) jako „sdělování veřejnosti“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES není významné, že je tento přenos (internetový streaming) financovaný reklamou, a má tudíž ziskovou povahu.

V Rozsudku ze dne 31. května 2016, Reha Training, C-117/15, SDEU uvedl, že šíření televizního vysílání prostřednictvím televizních přijímačů v prostorách rehabilitačního centra je sdělováním veřejnosti. Znaky pojmu „sdělování“ jsou podle SDEU naplněny z toho důvodu, že provozovatel rehabilitačního centra vědomě zprostředkovává chráněná díla svým pacientům prostřednictvím televizních přijímačů umístěných na více místech v tomto zařízení.⁵ Současně je dána i „veřejnost“ tohoto sdělování, neboť pacienti rehabilitačního centra tvoří podle názoru SDEU osoby obecně a okruh osob tvořený těmito pacienty není příliš malý ani nevýznamný. Pacienti tohoto rehabilitačního centra tedy tvoří veřejnost ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES a čl. 8 odst. 2 směrnice 2006/115⁶.

V záležitosti posouzení hospodářského významu tohoto sdělování veřejnosti pak SDEU uvedl, že cílem šíření televizního vysílání v rehabilitačním centru je nabídnutí rozptýlení během léčby nebo během čekání na ni, což je poskytování doplňkové služby pacientům, která sice nemá léčebný význam, ale má příznivý vliv na postavení a přitažlivost zařízení a poskytuje mu tím konkurenční výhodu. Šíření televizního vysílání v rehabilitačním centru tedy může mít výdělečnou povahu, jež by mohla být vzata v úvahu pro účely určení výše odměny, která musí být případně za toto šíření zaplacená.⁷

Z výše uvedené judikatury SDEU lze tedy závěrem dovodit, že výdělečná povaha není rozhodná pro určení, zda šíření chráněného díla spadá pod pojem „sdělování veřejnosti“, avšak není ani irrelevantní pro případné určení výše spravedlivé odměny nositelů práv.

Podle judikatury SDEU by šíření chráněných děl prostřednictvím rozhlasového nebo televizního vysílání v provozovně mělo být považováno za „sdělování veřejnosti“ i pokud by skutečně nemělo

⁴ Rozsudku SDEU ze dne 7. března 2013, ITV Broadcasting a další, C-607/11, bod 43, dostupný na:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=134604&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=3050465>

⁵ Rozsudek SDEU ze dne 31. května 2016, Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH proti, Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), C-117/15, body 55 a 56.

⁶ Rozsudek SDEU ze dne 31. května 2016, Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH proti, Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), C-117/15, body 57, 58 a 59.

⁷ Rozsudek SDEU ze dne 31. května 2016, Reha Training Gesellschaft für Sport- und Unfallrehabilitation mbH proti, Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte eV (GEMA), C-117/15, body 63 a 64.

žádný přímý ani nepřímý hospodářský význam. Vzhledem k tomu, že hospodářský význam však má být podle judikatury SDEU kritériem pro účely určení výše spravedlivé odměny nositelů práv, bylo by možné si v praxi představit situaci, kdy by spravedlivá odměna při skutečné neexistenci žádného přímého ani nepřímého hospodářského významu „sdělování veřejnosti“ byla nulová. Otázkou ovšem zůstává, podle jaké metodologie či podle jakých kritérií by se existence přímého či nepřímého hospodářského významu posuzovala, neboť z důvodové zprávy k návrhu zákona toto nevyplývá. Ve světle výše uvedené judikatury SDEU je také nejasné, kdy by se o takovou situaci konkrétně mohlo v praxi jednat.

Jak vyplývá z výše uvedeného, SDEU totiž ve své judikatuře opakovaně určil, že provozovatel např. restauračního zařízení, hotelu či lázeňského zařízení provádí „sdělování veřejnosti“, které určitou formu hospodářského významu má. V tomto směru je tedy obtížné si představit jiný druh provozovny, v níž by „sdělování veřejnosti“ žádnou hospodářskou hodnotu nemělo, snad s výjimkou ordinace lékaře, v níž se ale podle Rozsudku SDEU ze dne 15. března 2012, SCF, C-135/10, vůbec nejedná o „sdělování veřejnosti“. Tento závěr SDEU byl ale zároveň poněkud relativizován aktuálnějším Rozsudkem SDEU ze dne 31. května 2016, Reha Training, C-117/15.

Za současného stavu judikatury SDEU proto návrh zákona není slučitelný s právem EU. Judikatura SDEU v této oblasti práva se však neustále vyvíjí.

Závěr:

Navržená úprava není slučitelná s právem EU.

Tento informační podklad je zpracován k uvedenému číslu sněmovního tisku a nereфлекtuje eventuelní pozdější pozměňovací návrhy.

Materiál byl Parlamentním institutem zpracován na základě usnesení organizačního výboru Poslanecké sněmovny č. 168, II. volební období.